

Štvrtok 18. januára 2007

P6_TA(2007)0006

Rozhodné právo pre mimozmluvné záväzky (Rím II) ***II

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o spoločnej pozícii prijatej Radou na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky („Rím II“) (9751/7/2006 — C6-0317/2006 — 2003/0168(COD))

(Spolurozhodovací postup: druhé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na spoločnú pozíciu Rady (9751/7/2006 — C6-0317/2006) ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoju pozíciu v prvom čítaní ⁽²⁾ k návrhu Komisie pre Európsky parlament a Radu (KOM(2003)0427) ⁽³⁾,
- so zreteľom na zmenený návrh Komisie (KOM(2006)0083) ⁽³⁾,
- so zreteľom na článok 251 ods. 2 Zmluvy o ES,
- so zreteľom na článok 62 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na odporúčanie Výboru pre právne veci do druhého čítania (A6-0481/2006),

1. schvaľuje zmenenú a doplnenú spoločnú pozíciu;
2. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade a Komisii.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 289 E, 28.11.2006, s. 68.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 370.

⁽³⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

P6_TC2-COD(2003)0168

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v druhom čítaní 18. januára 2007 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky („Rím II“)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 61 písm. c) a 67,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 241, 28.9.2004, s. 1.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu zo 6. júla 2005 (Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 371), spoločná pozícia Rady z 25. septembra 2006 (Ú. v. EÚ C 289 E, 28.11.2006, s. 68) a pozícia Európskeho parlamentu z 18. januára 2007.

Štvrtok 18. januára 2007

- (2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa rozhodného práva a medzinárodnej súdnej právomoci.
- (3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania.
- (4) Rada prijala 30. novembra 2000 spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach⁽¹⁾. Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí.
- (5) Haagsky program⁽²⁾ prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre mimozmluvné záväzky („Rím II“).
- (6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje v záujme predvídateľnosti výsledku sporov, istoty pokiaľ ide o rozhodné právo a voľného pohybu súdnych rozhodnutí aby kolízne normy v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná.
- (7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach⁽³⁾ („Brusel I“), Rímskym dohovorom o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky⁽⁴⁾ („Rímsky dohovor“) **a budúcim nariadením o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky („Rím I“).**
- (8) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez ohľadu na povahu súdneho orgánu, ktorý vo veci koná.
- (9) Nároky vyplývajúce z „acta iure imperii“ by mali zahŕňať nároky voči úradníkom, ktorí konajú v mene štátu, a zodpovednosť za konanie verejných orgánov vrátane zodpovednosti menovaných verejných funkcionárov. Tieto prípady by mali byť preto z pôsobnosti tohto nariadenia vylúčené.
- (10) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, pokrvné a širšie príbuzenstvo. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi sa mal by sa vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.
- (11) **Pravidlá o kolíznej norme stanovené v tomto nariadení platia aj pre záväzky založené na objektívnej zodpovednosti a harmonizované pravidlá o spájajúcich faktoroch sa uplatňujú aj pri otázke spôsobilosti na protiprávne úkony.**
- (12) Obsah pojmu mimozmluvný záväzok sa v jednotlivých členských štátoch líši. Na účely tohto nariadenia by sa preto mimozmluvný záväzok mal chápať ako autonómny pojem.
- (13) Jednotné pravidlá uplatňované bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok určujú, môžu zabrániť nebezpečenstvu narušenia rovnosti sporových strán v Spoločenstve.
- (14) **Potrebu vyhnúť sa skresľovaniu hospodárskej súťaže a požiadavku právnej istoty však musí zmierňiť potreba nastolenia spravodlivosti v jednotlivých prípadoch a súdy preto musia mať určitý priestor pre vlastné uváženie.**

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 2245/2004 (Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2004, s. 10).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 27, 26.1.1998, s. 34.

Štvrtok 18. januára 2007

- (15) Zásada *lex loci delicti commissi* je východiskovým riešením pre mimozmluvné záväzky takmer vo všetkých členských štátoch, avšak jej praktické uplatnenie v prípade, že rozhodné prvky veci majú vzťah s viacerými krajinami, je rozdielne. Tento stav je zdrojom neistoty pokiaľ ide o rozhodné právo.
- (16) Jednotné pravidlá by mali zvýšiť predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a záujmami poškodenej osoby. Väzba s krajinou, na území ktorého vznikla priama škoda (*lex loci damni*), vytvára spravodlivú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a poškodenej osoby, a tiež zohľadňuje moderný prístup k občianskoprávnej zodpovednosti a vývoj systémov objektívnej zodpovednosti.
- (17) Rozhodné právo by sa malo určiť na základe miesta, kde vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky. V dôsledku toho by teda krajinou, na území ktorej vznikla škoda, mala byť v prípade ujmy na zdraví krajina, kde došlo k tejto ujme, a v prípade škody na majetku krajina, kde sa poškodil majetok.
- (18) Všeobecným pravidlom v tomto nariadení by mala byť zásada „*lex loci damni*“ uvedená v článku 4 ods. 1. Článok 4 ods. 2 by sa mal považovať za výnimku z tohto všeobecného pravidla, ktorá určuje osobitný hraničný ukazovateľ pre prípad, že strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine. Článok 4 ods. 3 by sa mal chápať ako „únikové pravidlo“ z uplatnenia článku 4 ods. 1 a 2, ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou.
- (19) Pre osobitné kategórie civilných deliktov pre ktoré všeobecné pravidlo neumožňuje dosiahnuť rovnú rovnováhu medzi záujmami zúčastnených subjektov, je potrebné stanoviť osobitné pravidlá.
- (20) Kolízna norma v prípade zodpovednosti za výrobky by mala spĺňať ciele spravodlivého rozdelenia rizík, ktoré prináša moderná spoločnosť charakterizovaná vysokou technologickou úrovňou, úrovňou ochrany zdravia spotrebiteľov, stimulácie inovácií, zabezpečenia nenarušenej hospodárskej súťaže a uľahčenia obchodu. Z hľadiska uvedených cieľov je vyváženým riešením vytvorenie kaskádového systému kolíznych kritérií spolu s požiadavkou predvídateľnosti. V prvom rade by sa mal brať do úvahy právny poriadok krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh. Ostatné úrovne kaskádového systému sa aktivujú, ak výrobok nebol uvedený na trh v tejto krajine, bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2 a možnosť existencie zjavne užšej väzby s inou krajinou.
- (21) Vo veciach **nekalých obchodných praktík** by kolízna norma mala chrániť účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov a širokú verejnosť a zaručiť riadne fungovanie trhového hospodárstva. Väzba s právnym poriadkom krajiny, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k **narušeniu trhu**, vo všeobecnosti spĺňa tieto ciele.
- (22) Mimozmluvné záväzky vyplývajúce z obmedzenia hospodárskej súťaže by mali zahŕňať porušenia noriem vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, ako aj práva hospodárskej súťaže Spoločenstva. Rozhodným právom pre takéto mimozmluvné záväzky by mal byť právny poriadok krajiny, na ktorej trhu je obmedzenie účinné alebo by mohlo byť účinné, za predpokladu, že tento účinok je priamy a podstatný. Ak škoda vznikla vo viacerých krajinách, uplatnenie právneho poriadku každej z týchto krajín by sa malo obmedziť na škodu, ktorá vznikla v danej krajine.
- (23) Na účely tohto nariadenia koncept **nekalých obchodných praktík zahŕňa** zákazy dohôd medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy, ktoré môžu mať dosah na obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok bránenie, obmedzovanie alebo narušanie hospodárskej súťaže v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ako aj zákaz zneužívania dominantného postavenia v členskom štáte alebo na vnútornom trhu **v zmysle článkov 81 a 82 zmluvy**.

Štvrtok 18. januára 2007

- (24) **„Environmentálna škoda“ by mala zahŕňať škodu na chránených druhoch a prírodných biotopoch, škodu na zemi a škodu na vode, ako sú vymedzené v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd⁽¹⁾.**
- (25) Pokiaľ ide o poškodenie životného prostredia, článok 174 zmluvy, ktorý ustanovuje, že by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany založenej na zásade opatrnosti, zásade potreby vykonania preventívnej akcie, zásade priority nápravy pri zdroji a na zásade znečisťovateľ platí, v plnom rozsahu opodstatňuje použitie zásady zvýhodnenia poškodenej osoby. Otázka, kedy si osoba požadujúca náhradu môže zvoliť rozhodné právo, by sa mala riešiť podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súd vo veci koná.
- (26) Pokiaľ ide o porušenia práv duševného vlastníctva, mala by sa zachovať univerzálne uznávaná zásada „lex loci protectionis“. Na účely tohto nariadenia by sa pojem práva duševného vlastníctva mal vykladať ako napríklad autorské právo, súvisiace práva, právo sui generis na ochranu databáz, ako aj práva priemyselného vlastníctva.
- (27) Presné vymedzenie obsahu pojmu protestného pracovného opatrenia kolektívneho vyjednávania, akým je štrajk alebo výluka, sa v jednotlivých členských štátoch líši a spravuje sa vnútornými normami jednotlivých členských štátov. Toto nariadenie preto za všeobecné pravidlo považuje zásadu, že by sa mal uplatňovať právny poriadok štátu, kde sa uskutočnilo protestné opatrenie kolektívneho vyjednávania, aby sa chránili práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov.
- (28) Osobitné pravidlo pre protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania v článku 9 nemá vplyv na podmienky týkajúce sa práva na vykonanie takejto akcie podľa vnútroštátneho právneho poriadku a nemá vplyv na právne postavenie odborov alebo organizácií zastupujúcich záujmy zamestnancov podľa právneho poriadku členských štátov.
- (29) **Pokiaľ ide o porušenia súkromia alebo práva na ochranu osobnosti, toto nariadenie nebráni členským štátom uplatňovať ich ústavné pravidlá o slobode tlače a slobode prejavu v médiách. Krajinou, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k najvýznamnejšej časti alebo častiam škody by mala byť krajina, ktorej je v hlavnej miere určená tlačovina alebo vysielacia služba, alebo ak to nie je zjavné, krajina, v ktorej sa vykonávajú kontroly obsahu vydání, a malo by sa uplatňovať jej právo. Krajina, ktorej je tlačovina alebo vysielanie určené sa určí najmä s ohľadom na jazyk tlačoviny alebo vysielania, alebo podľa objemu predaja alebo počtu poslucháčov, divákov a čitateľov v danej krajine v pomere k celkovému predaju alebo počtu poslucháčov, divákov a čitateľov alebo kombináciou týchto faktorov. Podobné pravidlá by sa mali uplatňovať aj na uverejňovanie na internete alebo v iných elektronických sieťach.**
- (30) Osobitné pravidlá by sa mali ustanoviť pre formy zodpovednosti za škodu spôsobenú inak ako civilným deliktom, akými sú bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu („negotiorum gestio“) a predzmluvná zodpovednosť („culpa in contrahendo“).
- (31) Pojem „predzmluvná zodpovednosť“ je na účely tohto nariadenia autonómnym pojmom a nemusí sa nevyhnutne vykladať v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku. Mal by zahŕňať porušenie povinnosti poskytnúť potrebné informácie a neúspešné rokovania o zmluve. Článok 12 sa vzťahuje len na mimozmluvné záväzky, ktoré priamo súvisia s rokovaniami pred uzavretím zmluvy. Toto znamená, že ak počas rokovaní o zmluve osoba utrpí ujmu na zdraví, mal by sa uplatniť článok 4 alebo iné použiteľné ustanovenia tohto nariadenia.
- (32) V záujme rešpektovania úmyslu strán a zvýšenia právnej istoty by strany mali mať možnosť výslovne si zvoliť rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok. Slabším stranám treba poskytnúť ochranu uložením určitých podmienok na možnosť takejto voľby. **Ďalej je nevyhnutné rešpektovať zámer strán v prípadoch, keď by k voľbe rozhodného práva pre civilný delikt opodstatnene dospel súd.**

(¹) Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56. Smernica zmenená a doplnená smernicou 2006/21/ES (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15).

Štvrtok 18. januára 2007

- (33) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a kogentných ustanoveniach.
- (34) *Je vhodné objasniť, že pri určení výšky škody v prípadoch ujmy na zdraví uplatní príslušný súd zásadu restitutio in integrum, pričom prihliada na faktickú situáciu poškodenej osoby v krajine jej obvyklého pobytu. Toto by malo zahŕňať najmä skutočné náklady na následnú starostlivosť a zdravotnícku starostlivosť.*
- (35) *Každá sporová strana, ktorá si uplatňuje nárok alebo protinárok pred vnútroštátnym súdnym orgánom, ktorý patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, môže zväziť akékoľvek otázky týkajúce sa rozhodného práva, ktoré sa objavili v súvislosti s jej nárokom alebo protinárokom, a podľa toho prípadne upozorniť súdny orgán a všetky ostatné strany na právo, ktoré táto sporová strana pokladá za rozhodné pre celý svoj nárok alebo pre jeho časť.*
- (36) V záujme zabezpečenia primeranej rovnováhy medzi stranami sa musia, pokiaľ je to vhodné, zohľadniť normy bezpečnosti a správania sa platné v krajine, v ktorej došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody, a to aj vtedy, ak sa mimozmluvný záväzok spravuje právnym poriadkom inej krajiny. Pojem „normy bezpečnosti a správania sa“ by sa mal vykladať tak, že odkazuje na všetky normy súvisiace s bezpečnosťou a správaním sa vrátane napríklad pravidiel bezpečnosti cestnej premávky v prípade dopravnej nehody.
- (37) *Tak ako v Rímskom dohovore, aj tu platí zásada „iura novit curia“. Súd by mal z vlastnej iniciatívy určiť cudzie právo. Na účel určenia cudzieho práva by malo byť sporovým stranám umožnené súdu pomáhať a súd by tiež mal mať možnosť vyzvať strany na poskytnutie pomoci.*
- (38) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie však nevylučuje, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa mimozmluvných záväzkov.
- Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré obsahujú opatrenia zamerané na podporu riadneho fungovaniu vnútorného trhu, ak ich nemožno uplatniť súčasne s právnym poriadkom určeným pravidlami tohto nariadenia.
- (39) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prehľadnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.
- (40) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a mimoriadnych prípadoch rokovať a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach, ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky.
- (41) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a z dôvodu rozsahu a účinkov nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (42) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je prílohou Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, Veľká Británia a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

Štvrtok 18. januára 2007

- (43) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje a preto ním nie je viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Pôsobnosť

Článok 1

Vecná pôsobnosť

1. Toto nariadenie sa uplatní na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach v situáciách, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo opomenutie pri výkone štátnej moci („acta iure imperii”).
2. Z pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:
 - a) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky, vrátane vyživovacej povinnosti;
 - b) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;
 - c) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo zmieniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;
 - d) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z práva obchodných spoločností a iných subjektov s právnu subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnu subjektivitou alebo bez nej, osobná zodpovednosť konateľov a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo právnickej osoby a osobná zodpovednosť audítorov voči obchodnej spoločnosti alebo jej členom za vykonávanie zákonného auditu účtovných dokladov;
 - e) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo vzťahov medzi zriaďovateľmi, správcami alebo oprávnenými z dobrovoľne zriadeného poručníckeho fondu;
 - f) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z jadrovej **udalosti**.
3. **Bez** toho, aby bol dotknutý **článok 21, 22 a 23**, toto nariadenie sa neuplatní na dôkazy a na konanie.
4. Na účely tohto nariadenia pojem „členský štát“ znamená každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2

Mimozmluvné záväzky

1. Na účely tohto nariadenia pojem škoda označuje každý následok civilného deliktu, z bezdôvodného obohatenia, z konania bez príkazu („negotiorum gestio“) alebo z predzmluvnej zodpovednosti („culpa in contrahendo“).
2. Toto nariadenie sa uplatní tiež na mimozmluvné záväzky, u ktorých je predpoklad, že vzniknú.

Štvrtok 18. januára 2007

3. Každý odkaz v tomto nariadení na:

- a) skutočnosť, ktorá spôsobila škodu, zahŕňa skutočnosti spôsobujúce škodu, o ktorých je predpoklad, že nastanú a
- b) škodu zahŕňa tiež škodu, o ktorej je predpoklad, že vznikne.

Článok 3

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok uvedený v tomto nariadení sa uplatní bez ohľadu na to, či je alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II

Civilné delikty

Článok 4

Všeobecné pravidlo

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.
2. Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, ako aj poškodená osoba, majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase vzniku škody, civilný delikt sa spravuje právnym poriadkom tejto krajiny.
3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 5

Zodpovednosť za výrobok

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, mimozmluvný záväzok vyplývajúci zo škody spôsobenej výrobkom sa spravuje:
 - a) právnym poriadkom krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tomto štáte výrobok uvedený na trh; alebo, ak nemožno uplatniť predchádzajúce ustanovenie;
 - b) právnym poriadkom krajiny, v ktorej sa výrobok nadobudol, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh; alebo, ak nemožno uplatniť predchádzajúce ustanovenie;
 - c) právnym poriadkom krajiny, v ktorej vznikla škoda, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh.

Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, nemohla rozumne predvídať uvedenie výrobku alebo výrobku rovnakého druhu na trh v krajine, ktorej právny poriadok sa má uplatniť podľa písmen a), b) alebo c), rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej má osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, svoj obvyklý pobyt.

2. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odseku 1, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným **deliktom**.

Článok 6

Poškodenie životného prostredia

Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z poškodenia životného prostredia, vrátane škody spôsobenej osobám alebo na majetku sa spravuje právnym poriadkom určeným podľa článku 4 ods. 1, pokiaľ sa osoba žiadajúca náhradu škody nerozhodla svoj nárok oprieť o právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Článok 7

Porušenie súkromia a práva na ochranu osobnosti

1. Pokiaľ ide o mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia súkromia alebo práva na ochranu osobnosti, je rozhodným právo krajiny, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k najvýznamnejšej časti alebo častiam straty alebo škody.

V prípade, ak bolo porušenie spôsobené uverejnením tlačoviny alebo vysielaním, sa za krajinu, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k najvýznamnejšej časti alebo častiam škody považuje krajina, ktorej je v hlavnej miere určená tlačovina alebo vysielacia služba, alebo ak to nie je zjavné, krajina, v ktorej sa vykonávajú kontroly obsahu vydání a malo by sa uplatňovať jej právo. Krajina, ktorej je tlačovina alebo vysielanie určené sa určí najmä s ohľadom na jazyk tlačoviny alebo vysielania, alebo podľa objemu predaja alebo počtu poslucháčov, divákov a čitateľov v danej krajine v pomere k celkovému predaju alebo počtu poslucháčov, divákov a čitateľov alebo kombináciou týchto faktorov.

Toto ustanovenie platí primerane pre materiály uverejnené na internete a v iných elektronických sieťach.

2. Na právo na odpoveď alebo obdobné opatrenia a na akékoľvek iné predbežné opatrenia alebo na súdne príkazy voči vydavateľovi alebo vysielateľovi, týkajúce sa obsahu publikácie alebo vysielania, sa uplatní právo krajiny, v ktorej má vydavateľ alebo vysielateľ svoj obvyklý pobyt.

3. Odsek 2 sa uplatní aj pri porušení súkromia alebo práva na ochranu osobnosti v dôsledku nakladania s osobnými údajmi.

Článok 8

Porušenie práva duševného vlastníctva

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia práva duševného vlastníctva sa spravuje právnym poriadkom štátu, na území ktorého je toto právo chránené.

2. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia jednotného práva duševného vlastníctva Spoločenstva, sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej došlo k porušeniu, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa nevzťahuje príslušný právny nástroj Spoločenstva.

3. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 9

Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok, pokiaľ ide o zodpovednosť osoby v postavení zamestnanca alebo zamestnávateľa, alebo organizácií zastupujúcich ich profesijné záujmy, za škodu spôsobenú plánovaným alebo vykonávaným protestným pracovným opatrením kolektívneho vyjednávania, je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa má vykonať alebo sa vykonalo opatrenie.

Štvrtok 18. januára 2007

Kapitola III**Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu a predzmluvná zodpovednosť****Článok 10****Bezdôvodné obohatenie**

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, vrátane vrátenia neoprávnene prijatej platby, týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto bezdôvodným obohatením, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila bezdôvodné obohatenie, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 11**Konanie bez príkazu**

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto mimozmluvným záväzkom, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa konanie uskutočnilo.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 12**Predzmluvná zodpovednosť**

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z rokovaní pred uzavretím zmluvy, bez ohľadu na to, či došlo k jej uzavretiu, sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako zmluva alebo právnym poriadkom, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola uzavretá.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1, rozhodným právom je:
 - a) právny poriadok krajiny, v ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti; alebo
 - b) ak strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, právny poriadok tejto krajiny; alebo
 - c) ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok, ktorý vyplýva z rokovaní pred uzavretím zmluvy, má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v písmenách a) a b), právny poriadok tejto inej krajiny.

Štvrtok 18. januára 2007

Článok 13

Uplatnenie článku 8

Na účely tejto kapitoly sa na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva duševného vlastníctva uplatní článok 8.

Kapitola IV**Voľba rozhodného práva**

Článok 14

Voľba rozhodného práva

1. Strany si môžu dohodnúť, že ich mimozmluvné záväzky sa budú spravovať právnym poriadkom, ktorý si zvolili:

a) dohodou uzavretou po tom, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu;

alebo

b) ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť, tiež dohodou osobitne dojednanou pred tým, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Voľba musí byť výslovná alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami veci a nemá vplyv na práva tretích osôb.

2. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v inej krajine než v krajine, ktorej právny poriadok sa zvolil, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie tých ustanovení právneho poriadku tejto krajiny, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou.

3. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nebráni uplatneniu tých ustanovení práva Spoločenstva, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou, podľa okolností v znení, v ktorom boli zapracované do právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

Kapitola V**Spoločné pravidlá**

Článok 15

Rozsah použitia rozhodného práva

Rozhodným právom pre mimozmluvné záväzky podľa tohto nariadenia sa spravujú najmä:

- a) podmienky a rozsah zodpovednosti vrátane určenia osôb, ktoré možno brať na zodpovednosť za ich konanie;
- b) okolnosti vylučujúce zodpovednosť, obmedzenia zodpovednosti a rozdelenia zodpovednosti;
- c) existencia, povaha a stanovenie výšky škody alebo požadovaného odškodnenia;
- d) opatrenia, ktoré môže súd prijať v rozsahu svojej právomoci podľa procesného práva, aby zabránil ujme alebo škode alebo zastavil ich ďalší vznik alebo zabezpečil poskytnutie náhrady;
- e) otázka, či právo na uplatnenie náhrady škody alebo odškodnenia možno previesť vrátane dedenia;

Štvrtok 18. januára 2007

- f) okruh osôb, ktoré majú právo na náhradu škody, ktorú utrpeli osobne;
- g) zodpovednosť za konanie iných osôb;
- h) spôsob, ktorým môže záväzok zaniknúť, preklúzia a premlčanie vrátane noriem týkajúcich sa začiatku plynutia prekluzívnych alebo premlčacích lehôt a prerušenia alebo zastavenia ich plynutia.

Článok 16

Kogentné ustanovenia

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie ustanovení právneho poriadku konajúceho súdu v situácii, v ktorej je ich použitie povinné bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok je inak rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok.

Článok 17

Normy bezpečnosti a *správania*

Pri hodnotení *správania osoby*, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, sa musí brať ohľad, ako na skutkovú okolnosť a pokiaľ je to vhodné, na normy bezpečnosti a *správania*, ktoré boli účinné v mieste a v čase kedy nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.

Článok 18

Priama žaloba proti poisťiteľovi zodpovednej osoby

Poškodená osoba môže žalovať priamo poisťiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poisťnú zmluvu.

Článok 19

Subrogácia

Ak má osoba („veriteľ“) mimozmluvnú pohľadávku voči inej osobe („dlžník“) a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa, určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 20

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi.

Článok 21

Formálna platnosť

Jednostranný právny úkon týkajúci sa mimozmluvného záväzku je platný, pokiaľ ide o jeho formu, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje predmetný mimozmluvný záväzok, alebo právneho poriadku štátu, v ktorej sa úkon urobil.

Štvrtok 18. januára 2007

Článok 22**Výška škody**

Pri určení výšky škody v prípadoch ujmy na zdraví uplatňuje príslušný súd zásadu restitutio in integrum, pričom prihliada na faktickú situáciu poškodenej osoby v krajine jej obvyklého pobytu.

Článok 23**Dôkazné bremeno**

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje mimozmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom pre mimozmluvné záväzky upravuje zákonné domnienky alebo dôkazné bremeno.
2. Právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu, alebo podľa právneho poriadku uvedeného v článku 21, podľa ktorého je tento právny úkon formálne platný, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz týmto spôsobom vykonať.

Kapitola VI**Ostatné ustanovenia****Článok 24****Obvyklý pobyt**

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt obchodných spoločností a iných subjektov s právnu subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Ak ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu došlo alebo ak škoda vznikla v dôsledku činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, považuje sa za miesto obvyklého pobytu miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

2. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti považuje jej hlavné miesto podnikania.

Článok 25**Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu**

Uplatnenie právneho poriadku krajiny určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 26**Štáty s viacerými právnymi systémami**

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.
2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Štvrtok 18. januára 2007

Článok 27

Výhrada verejného poriadku

1. Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom („ordre public“) krajiny konajúceho súdu.

2. *Okrem toho, uplatnenie ustanovenia o práve určenom týmto nariadením, ktoré má za následok priznanie nekompenzačného odškodnenia, ako je napríklad exemplárne odškodnenie alebo odškodnenie s funkciou trestu, sa môže považovať za uplatnenie v rozpore s verejným poriadkom („ordre public“) príslušného súdu.*

Článok 28

Vzťah k iným normám práva Spoločenstva

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie **alebo prijatie aktov inštitúcií Európskych spoločenstiev**, ktoré:

- a) v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky; **alebo**
- b) **ustanovujú pravidlá, ktoré platia bez ohľadu na vnútroštátne právo, ktorým sa na základe tohto nariadenia riadia uvedené mimozmluvné záväzky; alebo**
- c) **bránia uplatňovaniu jedného alebo viacerých ustanovení práva príslušnej krajiny alebo práva určitého týmto nariadením; alebo**
- d) **určujú ustanovenia, ktoré majú prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, pokiaľ sa nemôžu uplatniť spolu s pravidlami medzinárodného práva súkromného.**

Článok 29

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvoma alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Kapitola VII

Záverečné ustanovenia

Článok 30

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do...(*) oznámia Komisii zoznam dohovorov uvedený v článku 29 ods. 1. Po tomto dni členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

(*) Dvanásť mesiacov odo dňa prijatia tohto nariadenia.

Štvrtok 18. januára 2007

2. Komisia v Úradnom vestníku Európskej únie uverejní do šiestich mesiacov od doručenia
- i) zoznam dohovorov uvedený v odseku 1;
- ii) výpovede uvedené v odseku 1.

Článok 31

Doložka o preskúmaní

Najneskôr...^(*) Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na úpravu tohto **nariadenia**.

Pri príprave správy Komisia venuje zvláštnu pozornosť dôsledkom spôsobu, akým rozličné právne systémy pristupujú k cudziemu právu, a otázke odškodnenia vrátane možnosti rozhodnúť o exemplárnom odškodnení alebo odškodnení s funkciou trestu v určitých právnych systémoch.

Správa obsahuje aj analytickú štúdiu o rozsahu, v akom súdy v členských štátoch aplikujú v praxi cudzie právo, vrátane odporúčania o potrebe spoločného prístupu k aplikácii cudzieho práva.

Najneskôr do...^(**) a po rozsiahlej diskusii so zúčastnenými stranami vrátane Haagskej konferencie o medzinárodnom práve súkromnom predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu sociálnemu a hospodárskemu výboru správu o situácii v oblasti rozhodného práva pre cestné dopravné nehody. Správu dopĺňa rozsiahle posúdenie miery tohto javu, problémov, a tiež rozsiahle hodnotenie vplyvu. V prípade potreby správa obsahuje návrhy na zmenu a doplnenie tohto nariadenia a/alebo na prijatie osobitných právnych predpisov.

Článok 32

Časové uplatnenie

Toto nariadenie sa uplatní na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti.

Článok 33

Dátum uplatnenia

Toto nariadenie sa uplatňuje od...^(***) okrem článku 30, ktorý sa uplatňuje od...^(**).

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V...

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda

(*) Štyri roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(**) 12 mesiacov odo dňa prijatia tohto nariadenia.

(***) 18 mesiacov odo dňa prijatia tohto nariadenia.